

Olga: Czy to normalne, że 4-latka zamiast R mówi L w każdym słowie?

Tak. Głoska R pojawia się w mowie dziecka około 5 roku życia, a najczęściej w okolicy szóstego.

Ilona: Czy zabieg podcięcia wędzidełka jest bolesny dla dziecka?

Sam zabieg nie, gdyż jest wykonywany ze znieczuleniem: miejscowym bądź ogólnym. Po ustąpieniu znieczulenia dziecko może odczuwać ból, ale najczęściej jest to określane raczej jako dyskomfort niż mocny ból.

Agnieszka: Czy ułożenie języka, jego praca podczas gaworzenia może nam w jakiś sposób wskazywać, że jest problem z wędzidełkiem?

Jeżeli podczas gaworzenia widzimy język wystawiany z buzi, oparty na dolnej wardze, to już może wskazywać na skrócone wędzidełko. Dobrze jest poobserwować język dziecka podczas płaczu czy śmiechu – jeśli się w ogóle nie unosi, leży na dnie jamy ustnej, należy udać się do specjalisty.

Olga: Do którego wieku kształtuje się mowa dziecka? A kiedy można zauważyć problem z wypowiadaniem literek?

Zakładamy, że dziecko, które rozpoczyna naukę szkolną - czyli około siódmego roku życia – powinno mieć zakończony rozwój mowy. Od tej pory mówimy o doskonaleniu i rozwijaniu języka. Pierwsze problemy mogą być zauważone już dość wcześnie, np. jeśli dziecko mówi z językiem wystawionym między zębami, to w każdym wieku jest to powód do wizyty u logopedy i rozpoczęcia terapii. „Safa” u trzylatka jest normą rozwojową, ale u pięcioletka już nie. Natomiast trzylatek, który mówi „tot” zamiast „kot” powinien być objęty opieką logopedyczną.

Agnieszka: Czy pediatra jest w stanie zdiagnozować u nas problem z wędzidełkiem, czy trzeba udać się do specjalisty?

Diagnoza to jedno. Tak naprawdę skrócone wędzidełko typu I lub II, gdy mówimy o języku, który wygląda na „przyrośnięty”, może zdiagnozować sam rodzic. Ale w przypadku zabiegu konieczna jest opieka specjalisty przed i po nim. Bez ćwiczeń, masażu i innych zabiegów dobieranych dla każdego dziecka indywidualnie, samo podcięcie niewiele pomoże.

Ilona: Jaki lekarz jest właściwy do oceny stanu wędzidełka?

Z mojego doświadczenia wynika, że do oceny stanu wędzidełka najwłaściwszy jest logopeda, który zajmuje się dziećmi wędzidełkowymi. Lekarze wykonują tylko zabieg, zresztą często się zdarza, że przychodzą do mnie dzieci już po podcięciu, bo lekarz wykonujący zabieg kazał pójść po ćwiczenia do logopedy.

Katarzyna: Kiedy zgłosić się do logopedy?

Ja mówię, że zawsze wtedy, gdy coś nam w rozwoju mowy dziecka nie pasuje – za mało mówi, niezbyt wyraźnie – lub mamy jakiegokolwiek inne podejrzenia. Lepiej pójść o jeden raz za dużo, dowiedzieć się, że wszystko w tym momencie jest w porządku, niż pójść za późno.

Andrzej: Czy mowa dziecka może być dziedziczna?

Ilona: Czy dziecko może seplenić z powodu zbyt krótkiego wędzidełka? Czy dziecko może mieć problem z wypowiadaniem r z powodu zbyt krótkiego wędzidełka?

Tak, jeśli skrócone wędzidełko powoduje międzyzębową wymowę lub język nie jest w stanie unieść się do podniebienia, co jest konieczne przy prawidłowej wymowie głosek SZ, Ż, CZ, DŻ. Również głoska R, a także

L wymagają uniesienia języka do podniebienia. Głoska R potrzebuje także uzyskania wibracji na czubku języka, co skrócone wędzidełko może znacznie utrudnić.

Olga: W jakim wieku można podciąć wędzidełko?

W każdym. Ale o momencie i konieczności wykonania zabiegu decyduje specjalista.

Andrzej: Czy u starszego dziecka może być zauważone skrócenia wędzidełka? Co wtedy?

Skrócenie wędzidełka można zdiagnozować w każdym wieku, nawet u dorosłego. Logopeda ocenia, w jakim stopniu wędzidełko jest skrócone, na jakie funkcje wpływa, jakie problemy powoduje i czy są wskazania do wykonania zabiegu.

Agnieszka: Kiedy powinniśmy zdecydować się na zabieg?

Jeżeli chodzi o moment wykonania zabiegu, to moim zdaniem jak najszybciej po zauważeniu problemu i stwierdzeniu konieczności jego wykonania. Jeżeli chodzi o powody do wykonania zabiegu, to u każdego dziecka/dorosłego mogą być one inne, dlatego o zabiegu decyduje specjalista po zebraniu wywiadu i postawieniu diagnozy.

Marta: Czy wędzidełko może być podcięte już w szpitalu po porodzie?

Tak, jeśli szpital praktykuje takie rozwiązania.

Agnieszka: Jakie jest postępowanie po zabiegu podcięcia wędzidełka?

Zależy ono przede wszystkim od wieku dziecka, stopnia skrócenia wędzidełka i powodów, dla których należało je podciąć. Wszelkie ćwiczenia, masaże i inne czynności są zawsze dobierane do konkretnego pacjenta.

Olga: Czy podcięcie wędzidełka nie zdaje rezultatu, gdzie się udać potem?

Samo podcięcie wędzidełka niewiele zmienia. Konieczne są ćwiczenia po zabiegu, które usprawnią funkcje języka. Zdarza się, że te ćwiczenia nie usprawnią nam funkcji tak bardzo, jak byłoby to pożądane. Zależy to m.in. od częstotliwości wykonywania zaleconych ćwiczeń. Ale bywa też, że konieczny jest kolejny zabieg, szczególnie wtedy, gdy nacięcie było wykonane zachowawczo bądź nie można było wykonać go w całości od razu z powodu budowy wędzidełka.

Gdzie się udać? Do logopedy, który potrafi ocenić funkcje języka, ocenić wędzidełko, usprawniać je.

Marta: Czy trzeba masować bliznę po nacięciu wędzidełka?

Najczęściej pracuje się z blizną, ale wszystko zależy od stopnia skrócenia, budowy wędzidełka, sposobu wykonania zabiegu oraz sprawności języka przed zabiegiem. Logopeda zaleci ćwiczenia odpowiednio dobrane do dziecka.

Olga: Czy wędzidełko to wada wrodzona?

Tak, wędzidełko powinno zaniknąć w życiu płodowym.

Andrzej: Kto wykonuje taki zabieg?

Chirurg laryngolog, chirurg dziecięcy, stomatolog.

Olga: Podcięcie wędzidełka ze znieczuleniem czy bez?

Zawsze ze znieczuleniem, miejscowym lub ogólnym.

Ilona: Co Pani sądzi o laserowym zabiegu podcięcia wędzidełka?

Jest to jedna z metod podcinania wędzidełka. Logopedzi są zdania, że podcięcie nożyczkami jest lepsze, ja uważam, że jeśli nie ma innej możliwości, to lepiej podciąć laserem niż nie podcinać wcale albo narażać małe dziecko na dodatkowy stres związany z podróżą.

Olga: Jak przygotować dziecko na taki zabieg? Czyli chodzi o jamę ustną.

Logopeda podpowie, w jaki sposób dziecko powinno być przygotowane. Najczęściej wykonuje się odpowiednie masaże i uciski przed zabiegiem, m.in. po to, aby dziecko było przygotowane na to, że go dotykamy i nie bało się tego dotyku.

Olga: Czym się sugerować przy wyborze lekarza do takiego zabiegu?

Doświadczeniem lekarza i opiniami. Logopedzi najczęściej wiedzą, kto wykonuje takie zabiegi dobrze i zajmuje się tym często. I dobrze jest im zaufać. Zresztą ja też wolę iść do lekarza, o którym wiem, że specjalizuje się w moim problemie i nie będę jego pierwszym takim przypadkiem.

Anna: Do którego wieku należy podciąć wędzidełko? Czy są jakieś przeciwwskazania do skrócenia wędzidełka?

Nie ma górnej granicy wieku, ale czekanie w nieskończoność nie jest dobrym pomysłem.

Co do przeciwwskazań, to nie ma takich z góry narzuconych, ale bywają sytuacje, w których podcięcie wędzidełka nie zawsze jest priorytetem. Jednak to zawsze ocenia specjalista.

Przy czym uczulam - jeśli przeciwwskazania do zabiegu są wyrażone słowami: bo to wcale nie jest potrzebne, nie, bo się potem będzie lizał po nosie, nie, to niepotrzebna fanaberia i inne w tym stylu, należy zmienić specjalistę na takiego, który ewentualne przeciwwskazania przekaże językiem medycznym z uwzględnieniem realnych konsekwencji.

Agnieszka: Kiedy najlepiej zrobić zabieg? Czy zasada im szybciej tym lepiej?

Tak, najlepiej jak najszybciej. Oczywiście po uprzednim przygotowaniu dziecka do zabiegu.